

Statens revisionsverks berättelse till riksdagen om tillsynen över partifinansieringen 2010–2011

B 6/2012 rd

**Statens revisionsverks berättelse till riksdagen
om tillsynen över partifinansieringen 2010–2011**

L 1796-9549
ISSN 1796-9549 (häft.)
ISSN 1796-9654 (PDF)
Edita Prima Ab
Helsingfors 2012

Till riksdagen

Statens revisionsverk har övervakat iakttagandet av partilagens (10/1969, ändrad 683/2010) bestämmelser om bidrag samt uppgörande och inlämnande av handlingar som bör redovisas under perioden 1.9.2010–31.8.2011.

Statens revisionsverk lämnar den i 9 e § 5 momentet i partilagen avsedda årliga berättelsen om sin verksamhet i tillsynen över partilagen.

Helsingfors den 3 april 2012

Generaldirektör

Tuomas Pöysti

Redovisningsrevisionschef Jaakko Eskola

Huvudsakligt innehåll

I partilagen (10/1969, ändrad 638/2010) har för partier och partiföreningar föreskrivits förpliktande bestämmelser vilka främjar finansieringens öppenhet. Syftet med bestämmelserna är att öka partifinansieringens öppenhet genom att särskilt beakta de rekommendationer som Europarådets organ mot korruption GRECO har gett Finland. Allmänheten bör för att kunna bedöma eventuella bindningar ha tillräcklig information om finansieringen av partiernas grundläggande verksamhet och valkampanjer.

Partiernas, de i understödsbeslutet avsedda föreningarnas samt de partinära sammanslutningarnas bokslutshandlingar för år 2010 har lämnats in till det elektroniska registret för redovisning av partifinansieringen. Alla bokslut och revisionsberättelser hade lämnats in till revisionsverket före 18.1.2012. Som regel hade de granskade sammanslutningarnas bokföring skötts på sakligt sätt så, att tillsynen över bestämmelserna i partilagen kunde verkställas på basis av bokföringen. Alltjämt framhålls emellertid, att alla bokföringsskyldiga bör hålla sin bokföring a jour enligt 2 kapitel 4 § i bokföringslagen (1336/1997, ändrad 1304/2004).

Revisionsverkets tillsynsobjekt är med stöd av partilagen partierna, de i understödsbeslutet nämnda föreningarna och de partinära sammanslutningarna. I fråga om de granskade partierna, partiernas distriktsorganisationer och de partinära sammanslutningarna

kan konstateras, att de aktuella redovisningarna efter kompletteringar till sina väsentliga delar är riktiga och ger till väsentliga delar riktiga uppgifter om bidrag som erhållits av de granskade sammanslutningarna.

Enligt revisionsverkets åsikt bör partierna och partiföreningarna redovisa de under år 2011 insamlade förtroendepersonavgifterna till registret för redovisning av partifinansieringen ifall kriterierna för aktuell redovisning uppfylls. Likaså bör partierna och partiföreningarna enligt revisionsverkets förmenande i fortsättningen följa med hur förtroendepersonavgifter insamlas och lämna redovisningar av dem till registret för redovisning minst en gång per kalenderår.

Dessutom bör partierna i enlighet med 8 c § i partilagen sörja för att partiföreningar också vid behov lämnar aktuella redovisningar till Statens revisionsverk. Till denna del borde partierna enligt revisionsverkets förmenande agera mer systematiskt än för närvarande. Vid granskningen observerades inte väsentliga bidragsprestationer som hade stridit mot begränsningarna i fråga om bidrag i 8 b § i partilagen.

Partilagens bestämmelser om bidrag innehåller punkter vilka ger rum för tolkning. Revisionsverket framför i sin rapportering kontinuerligt i granskningsverksamheten framkomna praktiska tolkningssituationer med tanke på möjliga behov av framtida författningsändringar.

Innehåll

1	Lagstiftning som ska iakttas i uppgiften att utöva tillsynen över partifinansieringen	9
1.1	Det allmänna innehållet i partilagen (10/1969, ändrad 683/2010) ur tillsynens perspektiv	9
1.2	I partilagen definierade redovisningsskyldiga och uppgifter som ska lämnas in till revisionsverket	11
1.2.1	Aktuell redovisning	11
1.2.2	Partiets och i understödsbeslutet avsedda föreningars bokslutshandlingar	12
1.2.3	Partinära sammanslutnings bokslutshandlingar	12
1.3	Tolkningssituationer med anknytning till inlämnandet av uppgifter	14
2	Tillsynen över partifinansieringen som uppgift för Statens revisionsverk	18
2.1	Tillsynsobjekt	18
2.2	Revisionsverkets åtgärder i tillsynen över partilagen	20
2.3	Granskningens målsättningar och tillämpade kriterier	22
2.4	Begränsningar av tillsynen	23
3	Till Statens revisionsverket inlämnade redovisningar och åtgärderna i tillsynen över iakttagandet av redovisningsskyldigheten och begränsningarna i fråga om bidrag	24
3.1	Allmän beskrivning av granskningen	24
3.2	Tillsynsobjektens bokförings- och bokslutsförfaranden	25
3.3	Tillsynsobjektens revisionsberättelser	27
3.4	Inlämnandet av tillsynsobjektens bokslutsuppgifter	28
3.5	Aktuella redovisningar och komplettering av dem	29
3.6	Iakttagandet av begränsningarna i fråga om bidrag	31
4	Slutledningar och rekommendationer	34
	BILAGA 1 Förteckning över granskningsobjekten	36

1 Lagstiftning som ska iakttas i uppgiften att utöva tillsynen över partifinansieringen

1.1 Det allmänna innehållet i partilagen (10/1969, ändrad 683/2010) ur tillsynens perspektiv

I partilagen (10/1969, ändrad 683/2010) har för partier och partiföreningar föreskrivits förpliktande bestämmelser med vilka eftersträvas öppenhet i finansieringen. Syftet med bestämmelserna är att öka partifinansieringens öppenhet genom att särskilt beakta de rekommendationer som Europarådets organ mot korruption GRECO har gett Finland. Allmänheten bör för att kunna bedöma eventuella bindningar ha tillräcklig information om finansieringen av partiernas grundläggande verksamhet och valkampanjer. En större öppenhet i partifinansieringen än tidigare antas utöka förtroendet för den politiska verksamheten och sålunda även förbättra röstningsaktiviteten. Målsättningen är också att förhindra korruption och på osakliga bindningar baserat inflytande på partiernas verksamhet.

I partilagen har intagits bestämmelser om bidrag till partier, partiföreningar och partinära sammanslutningar. Enligt lagen bör som bidrag a priori räknas alla prestationer som erhållits i form av pengar, varor och tjänster eller på annat sätt. Endast vissa i lagen uttryckligen nämnda prestationer är inte bidrag och omfattas således inte av regleringen.

Regleringen i partilagen gäller också för partinära sammanslutningar. Med en partinära sammanslutning avses en sådan sam-

manslutning eller stiftelse samt en sådan till dem knuten fond som partiet med sammanslutningens eller stiftelsens samtycke anmäler som en partinära sammanslutning.

I partilagen har också intagits bestämmelser om begränsningar för mottagande av bidrag. Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får inte från en och samma givare ta emot bidrag till ett värde som överstiger 30 000 euro per kalenderår. Denna begränsning gäller dock inte bidrag till partiet eller en partiförening från en partinära sammanslutning. Vidare har föreskrivits om förbud mot att ta emot bidrag från vissa offentligrättsliga samfund samt om förbud mot att ta emot utländska bidrag samt sådana bidrag vilkas givare inte kan klarläggas.

För partier, partiföreningar och partinärstående sammanslutningar har i partilagen föreskrivits skyldigheten att till Statens revisionsverk redovisa erhållna bidrag till ett värde av minst 1 500 euro och deras givare. De uppgifter som ingår i de s.k. aktuella redovisningarna publiceras i det register för redovisning av partifinansieringen som upprätthålls av Statens revisionsverk.

Partierna och i de i understödsbeslutet avsedda föreningarna ska därtill specificera sina valkampanjers kostnader och finansiering. I specifikationen av valkampanjernas

kostnader ska dessutom särskilt nämnas bidrag om minst 1 500 euro och dess givare. Uppgifterna sparas i registret för redovisning av partifinansieringen och är tillgängliga för allmänheten. Det må emellertid konstateras, att de första specifikationerna av valkampanjens kostnader och finansiering ska inlämnas till revisionsverket först tillsammans med bokslutsuppgifterna för år 2011.

I författningen om ändring av partilagen (638/2011) har också regleringen av tillsynen över partierna förnyats. Tillsynen över partierna verkställs av Statens revisionsverk, justitieministeriet samt revisorerna vid ifrågavarande sammanslutningar eller stiftelser.

Enligt partilagen är revisionsverkets tillsynsuppgift som hänför sig till partierna, distriktsorganisationerna och i understödsbeslutet nämnda föreningar sekundär. Justitieministeriet svarar med stöd av partilagen för den tillsynsuppgift som ankommer på partistödets statsunderstödsmyndighet. Uppgifterna om extern finansiering samt transaktioner som gäller valkampanjen är en del av det bokslut som görs upp enligt bokföringslagen och partilagen och föremål för revision enligt revisionslagen. Revisorerna ska enligt lagen framdeles uttala sig om de erforderliga uppgifternas riktighet i partiets, distriktsorganisationernas och understöd mottagande sammanslutningarnas revisionsberättelser. Revisorn i en partinära sammanslutning ska

ta ställning till riktigheten för specifikationen av de erhållna bidragen. Revisionsverket fullgör sin tillsynsuppgift självständigt och oavhängigt baserat på sin egen granskningsplan.

Statens revisionsverk övervakar iakttagandet av partilagens bestämmelser om bidrag, specifikation av kostnader för och finansiering av valkampanjer samt uppgörandet och inlämnandet av handlingar i anknytning härtill. Justitieministeriet övervakar för sin del iakttagandet av partilagen till den del tillsynen inte ankommer på Statens revisionsverk.

Statens revisionsverk kan vid vite förplikta tillsynsobjektet att fullgöra sin skyldighet.

Förutsättningen är ändå att tillsynsobjekten har fått en uppmaning om saken och att försummelsen enligt en helhetsbedömning är väsentlig.

Till partilagen har fogats en bestämmelse om återkrav av partistödet. Statsrådets allmänna sammanträde kan bestämma att utbetalningen av partistöd som beviljats som statsunderstöd ska upphöra och att understöd eller en del av det som redan betalats ut ska återkrävas enligt vad som i statsunderstödslagen bestäms om återkrav. Det kan dock bestämmas att utbetalningen ska upphöra eller att understöd som redan betalats ut ska återkrävas också i fråga om ett parti som väsentligen försummar en skyldighet som hör till det enligt partilagen.

1.2 I partilagen definierade redovisningsskyldiga och uppgifter som ska lämnas in till revisionsverket

I partilagen har föreskrivits om inlämnande av olika uppgifter till Statens revisionsverk. I det följande behandlas vilka uppgifter som ska lämnas in till revisionsverket och vilken instans som är skyldig att lämna in dessa uppgifter.

1.2.1 Aktuell redovisning

Enligt 8 c § i partilagen ska en redovisning av det bidragsbelopp som ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning har fått och uppgift om givarens namn lämnas till Statens revisionsverk. Redovisningen ska lämnas, om värdet av ett enskilt bidrag eller värdet av flera prestationer som partiet, partiföreningen eller den partinära sammanslutningen har erhållit från en och samma givare är minst 1 500 euro per kalenderår. Redovisningen ska kompletteras alltid när värdet av ett bidrag från en och samma givare som har getts i form av nya prestationer efter det att redovisningen lämnats eller kompletterats överstiger 1 500 euro. Om bidrag som getts av en och samma givare bör således vid behov lämnas flera redovisningar. Detta innebär, att redovisningen ska kompletteras alltid när följande 1 500 euros gräns överskrids (exempelvis 3 001 euro, 4 502 euro osv.). När givaren är en och samma definieras av givarens rättskapacitet.

Statens revisionsverk tar inte emot och behandlar inte en redovisning som lämnats om ett bidrag vars värde understiger 1 500 euro. När redovisningen kompletteras kan den bidragssumma som redovisas emellertid vara

mindre än 1 500 euro. Redovisningen ska lämnas in den 15 dagen i den kalendermånad som följer efter mottagandet av bidraget. Därefter lämnade redovisningar emottas som försenat anlända.

Redovisningarna tas endast emot elektroniskt.

Partilagens 8 c §, i vilken föreskrivs om aktuell redovisning, tillämpades först fr.o.m. den 1 januari 2011. Den första aktuella redovisningen kunde således lämnas för bidrag som mottagits i januari 2011. Redovisningen skulle då göras senast 15.2.2011.

Partiet sörjer för att lämna de aktuella redovisningarna. Partiet bör också sörja för att partiföreningarna och de partinära sammanslutningar lämnar aktuella redovisningar av erhållna bidrag.

I det elektroniska redovisningssystem som upprätthålls av Statens revisionsverk infördes möjligheten, att partierna kan tilldela sina partiföreningar och partinära sammanslutningar rätten att för sin egen del lämna aktuella redovisningar. Det är då partiets ansvar att i det elektroniska redovisningssystemet införa basuppgifter om partiföreningen. Partiet har emellertid skyldighet att sörja för att redovisningarna lämnas på det sätt som avses i partilagen. Partinära sammanslutningar införs i datasystemet hos Statens revisionsverk på basis av inkomna anmälningar. Därefter kan den användare som meddelats vara den partinära sammanslutningens företrädare göra den aktuella redovisningen på den partinära sammanslutningens vägnar.

De aktuella redovisningarna införs i registret över redovisningar, varifrån var och en

har rätt att få uppgifter om avskrifter genom det allmänna datanätet.

1.2.2 Partiets och i understödsbeslutet avsedda föreningars bokslutshandlingar

Partiet ska lämna till revisionsverket partiets och de i 9 b § i partilagen avsedda i understödsbeslutet avsedda föreningarnas bokslut tillsammans med bilagor, revisionsberättelse, specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen, en redovisning av hur statsunderstödet har använts samt de uppgifter som ingår i de i partilagens 8 c § föreskrivna aktuella redovisningarna. Partiet är således skyldigt att lämna ovan nämnda uppgifter om dessa sammanslutningar. Om lämnandet av uppgifterna har föreskrivits i partilagen.

Att lämna in bokslutshandlingarna gäller således för partiet och i understödsbeslutet avsedda sammanslutningar. Övriga partiföreningar ska inte lämna in ovan nämnda uppgifter till revisionsverket.

Partiet lämnar till Statens revisionsverk partiets och, då partiet erhållit statsunderstöd, den i understödsbeslutet avsedda partiföreningens revisionsberättelse, bokslut tillsammans med bilagor samt de i partilagens 9 a § 1 moment avsedda redovisningarna av hur statsunderstödet har använts, de uppgifter vilka ingår i de aktuella redovisningarna samt en specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen. Kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen ska enligt en av Statens revisionsverk given föreskrift (361/41/2011) framdeles specificeras och lämnas på en av Statens revisionsverk fastställd elektronisk blankett.

Partiets bokslut tillsammans med bilagor, revisionsberättelsen, redovisningen av hur

statsunderstödet har använts samt de uppgifter som ingår i de aktuella redovisningarna lämnas till Statens revisionsverk genom det elektroniska redovisningssystem som verket upprätthåller i det allmänna datanätet.

Statens revisionsverks elektroniska redovisningssystem möjliggör, att en i understödsbeslutet avsedd förening kan lämna ovan nämnda handlingar i form av datafil till partiet och partiet godkänner handlingarna för att lämnas vidare till revisionsverket.

Specifikationen av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen ska lämnas med den elektroniska redovisningsblanketten till Statens revisionsverk tillsammans med bokslutet för det år under vilket valet har hållits. Specifikationen av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen vid riksdagsvalet år 2011 lämnas således tillsammans med bokslutsuppgifterna för år 2011.

Tillsammans med bokslutshandlingarna för år 2010 lämnades inte heller de uppgifter vilka ingår i de aktuella redovisningarna, emedan bestämmelsen om aktuella redovisningar trädde i kraft först från början av år 2011. Vidare lämnas specifikationen av hur statsunderstödet har använts på ett särskilt specifikationsunderlag först tillsammans med bokslutsuppgifterna för år 2011. Justitieministeriet fastställde en särskild redovisningsblankett i anslutning till understödsbeslutet för år 2011.

Statens revisionsverk publicerar de till verket inlämnade uppgifterna utan dröjsmål i sitt redovisningsregister. Handlingarna publiceras i den form i vilken de har inlämnats.

1.2.3 Partinära sammanslutnings bokslutshandlingar

En partinära sammanslutning är en sådan sammanslutning eller stiftelse samt en sådan

till en sammanslutning eller stiftelse knuten fond som partiet med sammanslutningens eller stiftelsens samtycke anmäler till Statens revisionsverk som en partinära sammanslutning. Partilagens 8 a § 1 moment ger endast partierna möjlighet att anmäla någon annan sammanslutning, stiftelse samt till sammanslutningen eller stiftelsen knuten fond med dennas samtycke som en partinära sammanslutning. Sålunda kan endast ett parti som finns antecknat i det av justitieministeriet upprätthållna partiregistret anmäla andra sammanslutningar, stiftelser och deras fonder som sina partinära sammanslutningar. En sådan förening, som inte själv finns antecknad i partiregistret, kan inte heller ha här avsedda anmälda nära sammanslutningar som anmälts av den själv.

En sammanslutning eller stiftelse som har anmälts som partinära sammanslutning ska till statens revisionsverk lämna in sin revisionsberättelse och sitt bokslut tillsammans med bilagor, en specifikation av erhållna

bidrag samt revisorernas utlåtande om det, huruvida bestämmelserna i partilagen om bidrag och begränsningar i fråga om bidraget har iakttagits i den partinära sammanslutningens verksamhet. Den sammanslutning eller stiftelse, vars fond har anmälts som partinära sammanslutning, lämnar in handlingarna.

Uppgifterna lämnas till Statens revisionsverk i elektronisk form i den av revisionsverket upprätthållna webbtjänsten. De uppgifter som lämnats till revisionsverket införs med undantag för specifikationen av bidrag inte i det av revisionsverket upprätthållna registret över redovisningar. Uppgifterna och handlingarna kan lämnas in endast i elektronisk form.

Skyldigheten att lämna in den partinära sammanslutningens bokslutshandlingar uppkommer för den räkenskapsperiod, under vilken den har anmälts till Statens revisionsverk som partinära sammanslutning.

1.3 Tolkningsituationer med anknytning till inlämnandet av uppgifter

Bestämmelserna om inlämnandet av uppgifter är i sig synnerligen entydiga. I de uppgifter som ska lämnas för år 2010 har inte framkommit väsentliga tolkningsfrågor vad bokslutshandlingarna angår.

Den väsentligaste materiella reformen som gäller inlämnandet av uppgifter har varit bestämmelsen om aktuell redovisning. Partiet, partiföreningen och den partinära sammanslutningen ska lämna en aktuell redovisning, ifall det bidrag som erhållits från en och samma givare är mins 1 500 euro per kalenderår. Bidrag som begrepp har definierats i partilagen.

Som bidrag räknas prestationer i pengar, varor och tjänster och andra motsvarande prestationer. Som bidrag betraktas dock inte följande prestationer, vilka inte har ansetts föranleda fara för att bindningar ska uppkomma:

1 Sedvanligt frivilligarbete och sedvanliga gratistjänster

Motiveringen till att sedvanligt frivilligarbete och sedvanliga gratistjänster avgränsats utanför redovisningsskyldigheten är av praktisk natur. Värdet av frivilligarbete och olika gratistjänster, såsom rabatter, är mycket svårt att fastställa, och redovisningarna vore således inte kommensurabla, om det skulle förutsättas att sådana uppskattningar görs i redovisningarna. Det är dessutom skäl att beakta frivilligarbetets förändrade karaktär. Sakkunskap accentueras nuförtiden mera i kampanjerna än den använda tiden.

Sedvanligt frivilligarbete är frivilligt, oavlönat arbete. Arbetet betraktas som frivilligarbete så länge för arbetet inte betalas lön, även om det vore fråga om en yrkesperson på branschen. Om någon annan än kandidaten

betalar yrkespersonen lön för den tid denna medverkar i kampanjen, är det inte fråga om frivilligarbete, utan om bidrag som ifrågavarande finansiär ger åt kandidaten.

Endast en fysisk person kan utföra frivilligarbete. Sålunda är av företag givna avgiftsfria tjänster, såsom uppsättande av banderoller, alltid bidrag.

2 Enligt verkligt värde prissatta prestationer som hänför sig till partiets eller partiföreningens sedvanliga organisationsverksamhet eller förmögenhetsförvaltning

Avgränsningen gäller sådana av utomstående erhållna prestationer som hänför sig till den sedvanliga, alldagliga skötseln av föreningens verksamhet och ekonomi, såsom föreningens uppgifter som arbetsgivare och innehavare av anläggningstillgångar. Sådana prestationer kan sålunda vara exempelvis betalningar som fått för försäljning av en av partiet ägd kontorslokal eller kontorsinventarier. Förutsättningen är dock, att prestationen prissatts enligt det faktiska värdet.

Såsom hänförda till förmögenhetsförvaltningen betraktas också t.ex. sedvanliga prestationer av typen försäkringsersättningar och skadestånd. Prestationer som hänför sig till valkampanjens medelinsamling är emellertid bidrag som ska redovisas. Exempelvis biljettintäkterna från ett valseminarium är inte prestationer som hänför sig till den sedvanliga organisationsverksamheten.

Hur sedvanlig organisationsverksamhet bedöms baserar sig på sådan verksamhet, som är sedvanlig i alla organisationer och föreningar. I detta sammanhang kan man inte beakta alla de former för medelinsamling som är typiska uttryckligen för partier och parti-

föreningar, även om dessa sammanslutningar betraktar dem som sin s.k. sedvanliga verksamhet. Ett exempel på detta är de förtroendepersonavgifter som insamlas av partier och partiföreningar. Förtroendepersonavgiften betalas åt partiföreningen från mötesarvodena för förtroendeuppdraget. Förtroendepersonavgiften kan betalas antingen av förtroendemannen själv eller den betalas till partiföreningen av kommunen eller samkommunen med stöd av en fullmakt som getts av förtroendemannen. Hur betalningsrörelsen ordnats saknar emellertid betydelse för sakens bedömning. Det är fråga om en rättshandling från arvodesmottagarens sida. Den s.k. förtroendepersonavgift som betalas till partiet bör från partilagens synpunkt tolkas som en donation som en privatperson gett åt partiet. Den är således ett sådant bidrag som avses i partilagen. Syftet med ändringarna i partilagen har också varit att utöka öppenheten i partifinansieringen. Oberoende av att det att förtroendepersonavgifterna redovisas som bidrag inte ger väsentlig ytterligare information om partiföreningarnas bidningar, främjar en öppen redovisning av avgifterna för sin del transparensen i partiernas och partiföreningarnas finansiering och harmonierar således med lagens syften.

3 Prestationer som partiet och dess partiföreningar fått av varandra

Dessa är överföringar inom partisamfundet, och de är således inte förenade med en fara för att bindningar uppkommer till utomstående finansörer. Sådana överföringar kan vara t.ex. redovisningar av partistöd eller medlemsavgifter mellan partiet och partiföreningarna.

4 Inkomster från sådan affärsverksamhet av permanent natur som partiet eller partiföreningen bedriver

Med affärsverksamhet av permanent natur avses till sin karaktär fortlöpande affärsverksamhet, som bedrivs på den allmänna marknaden och på marknadsvillkor. Avsikten är, att partierna och partiföreningarna inte ska råka i en ogynnsam ställning när de bedriver affärsverksamhet av permanent natur på marknadsvillkor.

Affärsverksamhet av tillfällig natur är inte verksamhet av permanent natur. Exempelvis affärsverksamhet som anknyter till finansieringen av en valkampanj är i allmänhet inte av permanent natur. Även om medelinsamlingen för valkampanjen vore till sin natur mera fortlöpande och den skulle bedrivas på den allmänna marknaden, sker den i allmänhet inte på marknadsvillkor. Att ge pengar till en valkampanj är ett typiskt sätt att stöda partiet. Exempelvis biljettintäkterna från ett seminarium som ordnats för att finansiera kampanjen eller inkomster av tavelhandel är således inte inkomster från affärsverksamhet av permanent natur.

Det kan i praktiken vara svårt att bedöma affärsverksamhetens natur. Partiet kan exempelvis fungera som vidareuthyrare av sina lokaler. Då bör man emellertid också granska i vilken mån verksamheten sker på marknadsvillkor. Om i priset enligt uppskattningen ingår väsentligt överpris, kan verksamheten inte anses ske på marknadsvillkor. Då borde åtminstone det erhållna överpriset uppskattas och redovisas som erhållet bidrag i eurobelopp.

5 Inkomster från placeringsverksamhet som partiet eller partiföreningen bedriver

Sådana är exempelvis dividender och räntor på depositioner ävensom hyresintäkter från en fastighet som partiet äger. Förutsättning-

en är då emellertid, att det uttryckligen är fråga om placeringsverksamhet som partiet bedriver.

6 Statsunderstöd enligt 9 § eller annat motsvarande understöd som baserar sig på lag, statsbudgeten eller en kommuns budget

Beviljandet av ett sådant understöd baserar sig på i lag föreskrivna eller i en budget beslutade förutsättningar. I praktiken beviljas understödet med ett beslut, i vilket ändring kan sökas med besvär. Som baserad på lag betraktas också exempelvis en prestation som betalats med stöd av lagen om penningautomatunderstöd (1056/2001).

Som på lag baserat understöd godkänns också statsunderstöd som på det sätt som avses i 7 § 2 momentet i statsunderstödslagen (688/2001) med avtal har överförts för att användas av någon annan än understödstagaren. Med stöd av 7 § 2 momentet i statsunderstödslagen kan statsunderstöd beviljas för att användas för att understöda en verksamhet eller ett projekt som genomförs av någon annan än understödstagaren och som fyller ändamålet enligt statsunderstödsbeslutet. Mottagaren av statsunderstödet ska då ingå ett avtal om statsunderstödet användning, övervakningen av användningen och deras villkor med den instans som genomför verksamheten eller projektet. Möjligheten att överföra statsunderstödet vidare med stöd av avtal framgår i allmänhet av statsunderstödsbeslutet, ifall den är tillåten. Ett parti eller en partiförening som finansierar sin verksamhet eller sitt projekt med medel från ett statsunderstöd som beviljats en annan ska på begäran kunna påvisa penningkällan genom att förete det i statsunderstödslagens 7 § 2 moment avsedda avtalet som ingåtts med mottagaren av statsunderstödet. Av avtalet bör framgå det statsunderstöd från vilket pengarna härrör, samt förbindelsen till vill-

koren för statsunderstödet användning och övervakning så som föreskrivits i momentet.

Övriga prestationer bör enligt partilagen tolkas som bidrag.

Vidare har i partilagen föreskrivits om begränsningar i fråga om mottagande av bidrag. Bidrag vars givare inte kan klarläggas, får inte tas emot. Detta gäller dock inte bidrag som erhållits genom sedvanligt insamlingsarbete. Grundlagsutskottet har emellertid understrukit, att skyldigheten att klarlägga vem som är givare bör tolkas relativt. Det i bestämmelsen avsedda klarläggandet avser främst en förfrågan till den som skickat eller gett bidraget om bidragets ursprung, om det finns anledning att misstänka att bidragsgivaren bara fungerar som mellanhand. Också skyldigheten att klarlägga ett förmedlat bidrags givare gäller en sådan situation. Enligt utskottets betänkande (GrUB 3/2010 rd) ökar skyldigheten att klarlägga givaren med växande bidrag. Om bidragsgivaren förblir helt oidentifierad eller om bidragsförmedlaren vägrar yppa bidragskällan, får bidraget inte tas emot.

Från samma givare får inte tas emot bidrag till ett värde som överstiger 30 000 euro per kalenderår. Detta tak för bidrag är specifikt för givaren och mottagaren. Samma givare kan således utan begränsning av taket stöda exempelvis flera partiföreningar inom samma parti, så länge det bidrag som envar mottagare erhåller underskrider den i lagen föreskrivna gränsen. Bidragstaket gäller dock inte bidrag till partiet eller en partiförening från en partinära sammanslutning och inte heller bidrag som getts genom testamente.

I partilagen ingår ett förbud mot att ta emot utländska bidrag. Syftet är att begränsa osakligt utländskt inflytande på den politiska verksamheten i Finland. Förbudet gäller inte enskilda personer och sådana internationella sammanslutningar och stiftelser som företräder partiets ideologiska hållning. Reg-

leringen tillåter således att bidrag tas emot exempelvis från partiets europeiska takorganisation eller från Europaparlamentet genom den egna parlamentsgruppen.

Bidrag får inte tas emot från staten, kommuner, samkommuner, statliga eller kommunala affärsverk, offentligrättsliga föreningar, inrättningar eller stiftelser eller från bolag som staten eller en kommun har bestämmande inflytande i. Förbudet gäller dock inte användning av lokaler och sedvanlig gästfrihet. Med användning av lokaler avses exempelvis att partiföreningen sammanträder i kommunens lokaler och med sedvanlig gästfrihet exempelvis kaffeservering.

Om beslutande inflytande i företa föreskrivs i 1 kapitlet 5 § i bokföringslagen (1336/1997). Till företag där staten eller en kommun har bestämmande inflytande kan höra exempelvis aktiebolag med statligt majoritetsägande eller kommunernas gemensamma vatten- och elbolag.

Som offentligrättslig betraktas en sådan förening eller stiftelse, som med lag eller förordning har ordnats för ett särskilt ändamål. Sådana är exempelvis studentnationerna och handelskamrarna. Förbudet gäller också självständiga offentligrättsliga inrättningar, såsom Folkpensionsanstalten och Finland Bank.

2 Tillsynen över partifinansieringen som uppgift för Statens revisionsverk

2.1 Tillsynsobjekt

Med stöd av 9 e § i partilagen (10/1969) ska Statens revisionsverk övervaka att ett parti, partinära sammanslutningar och i understödsbeslutet avsedda föreningar (tillsynsobjekt) i sin verksamhet iakttar denna lags bestämmelser om bidrag, redovisning av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen samt utarbetande och inlämnande av anknytande handlingar och uppgifter. Vid fullgörandet av denna uppgift kan verket granska tillsynsobjektets bokföring och medel användning och vid behov uppmana tillsynsobjektet att fullgöra de skyldigheter som följer av denna lag.

Statens revisionsverk får vid vite förplikta tillsynsobjektet att fullgöra sin skyldighet, om handlingar eller uppgifter trots uppmaning från verket inte lämnas in, rättas eller kompletteras eller om det inte visas att handlingarna eller uppgifterna är riktiga och tillräckliga och försummelsen enligt en helhetsbedömning är väsentlig. Vitet döms ut av den vitesnämnd som avses i 15 § i lagen om Statens revisionsverk (676/2000). Föreläggandet och utdömandet av vite får överklagas hos högsta förvaltningsdomstolen genom besvär enligt vad som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

Om den tillsyn som utövas av Statens revisionsverk föreskrivs i övrigt i lagen om Statens revisionsverk.

Statens revisionsverk ska årligen lämna riksdagen en berättelse om sin tillsyn över iakttagandet av partilagen.

Med sin tillsynsverksamhet och genom att publicera de på partilagen baserade redovisningarna skapar revisionsverket för sin del förutsättningar för att öppenhet i partiernas finansiering förverkligas så att partiernas bidrag kan bedömas offentligt och av medborgarna.

De i partilagen förskrivna granskningsrätterna omfattar partier, i 9 § i partilagen nämnda föreningar som avses i understödsbeslutet samt partinära sammanslutningar.

Dessutom bör beaktas, att revisionsverket har en granskningsrätt som hänför sig till partistödet på grundval av lagen om Statens revisionsverk (676/2000). Emedan justitieministeriet fungerar som primär övervakare av statsunderstödet, är revisionsverkets roll till denna del sekundär.

Antalet i partiregistret antecknade partier var 17 enligt situationen 12.5.2011. Partierna hade 115 distriktsorganisationer som fick statsunderstöd och sex separata kvinnoorganisationer. Till revisionsverket hade anmälts sju partinära sammanslutningar (situationen 12.5.2011). Antalet sammanslutningar som ska övervakas enligt partilagen och beslutet om beviljande av statsunderstöd är ca 140 sammanslutningar.

I verksamheten med att övervaka partilagen är målsättningen för revisionsverkets planering på lång sikt, att revisionsverket kan utföra en granskning hos alla tillsynsobjekt inom loppet av sex år. I långsiktsplane-

ringen måste beaktas det i bokföringslagen (1336/1997) nämnda kravet på förvaringstiden för verifikat. I planeringen kan beaktas den uppfattning som på basis av iakttagelserna vid granskningarna uppstår angående riskerna i de skilda aktörernas verksamhet och interna övervakning. Antalet granskningar är emellertid beroende av revisionsverkets resurser.

Det bör konstateras, att i fråga om det totala antalet tillsynsobjekt medför det i 9 § i partilagen avsedda beslutet om statsunderstöd antalsmässigt flest tillsynsobjekt för revisionsverket. Därför borde understödsbeslutet vara sådant, att det klart och tydligt avgränsat innebär rättigheter och skyldigheter både för partiorganisationerna och för revisionsverket.

2.2 Revisionsverkets åtgärder i tillsynen över partilagen

I partilagen har föreskrivits, att revisionsverket kan ge föreskrifter om aktuell redovisning (8 c §), specificering av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen (9 b §) och inlämnande av bokslutshandlingar (9 d §).

Revisionsverket har med stöd av partilagen gett följande föreskrifter och instruktioner:

- Statens revisionsverks föreskrift om lämnande av i 8 c § i partilagen avsedd aktuell redovisning (360/41/2010)
- Statens revisionsverks allmänna instruktion om lämnande av i 8 c § i partilagen avsedd aktuell redovisning (358/41/2010)
- Statens revisionsverks föreskrift framläggande av specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen i enlighet med 9 b § i partilagen och lämnande av uppgifter i enlighet med 9 d § 1 mom. i partilagen (361/41/2010)
- Statens revisionsverks allmänna anvisning om framläggande av specifikation av kostnaderna för och finansieringen av valkampanjen i enlighet med 9 b § i partilagen och lämnande av uppgifter i enlighet med 9 d § 1 mom. 1 partilagen (356/41/2010)
- Statens revisionsverks föreskrift lämnande av i 9 d § 2 momentet i partilagen avsedd partinära sammanslutnings bokslut och andra uppgifter till statens revisionsverk (359/41/2010).

Dessutom fastställde revisionsverket en anvisning om framställande av klagomål till Statens revisionsverket angående partifinansieringen (312/41/2010).

Föreskrifterna och instruktionerna tillställs partierna. Instruktionerna finns också till-

gängliga i FINLEX -databasen samt på den av revisionsverket upprätthållna webbsidorna på adressen www.vaalirahoitusvalvonta.fi.

Den rådgivningstjänst som revisionsverket upprätthåller inledde också sin verksamhet i december 2010. Dessutom upprätthöll revisionsverket på webbsidorna en rådgivningsavdelning med rådgivning i frågor gällande tolkning av partilagen. Rådgivning gavs också per e-post. Frågor och svar, som antogs vara av mer allmän betydelse för styrningen av tolkningen, publicerades också på webbsidorna. Dessutom har revisionsverket i anslutning till verkställandet av partilagen ordnat för alla partier öppna diskussions- och utbildningssammankomster.

Revisionsverket genomförde en anskaffning av ett datasystem i anslutning till skötseln av uppgifterna enligt valfinansieringslagen och partilagen (10/1969). Det anskaffade datasystemet fungerar som system för emottagande och publicering av både redovisningarna av valfinansieringen och de i partilagen föreskrivna redovisningarna. I det elektroniska redovisningsförfarandet kan den redovisande efter identifiering självständigt få sin redovisning publicerad på valfinansieringstillsynens webbsidor så, att redovisningarnas utseende är enhetligt. De redovisningar som inlämnats i pappersform registreras hos revisionsverket utan dröjsmål i datasystemet. I inlämnandet av de uppgifter som föreskrivits i partilagen gick man in för ett helt elektroniskt redovisningssystem.

På marknaden fanns inte för detta ändamål färdiga lösningar, varför man blev tvungen att planera och genomföra datasystemet hos revisionsverket med exceptionellt snabb tid-

tabell när lagstiftningen trädde i kraft. Att säkerställa datasystemets funktionsduglighet och användbarhet är i fortsättningen ett viktigt tyngdpunktsområde. Beredskap att ta emot redovisningarna enligt partilagen i elektronisk form förelåg 1.1.2011.

Revisionsverket utförde under året inalles 32 granskningar på platsen. Granskningarnas utförande och de väsentligaste iakttagelserna beskrivs i kapitel 3.

2.3 Granskningens målsättningar och tillämpade kriterier

Målsättningen för den utförda granskingen var att säkerställa huruvida

- tillsynsobjektens lagstadgade redovisning i enlighet med författningarna och ur synvinkeln för övervakningens behov ger på bokföringen baserade riktiga och tillräckliga uppgifter om partifinansieringen samt att begränsningarna i fråga om bidrag iakttagits
- tillsynsobjekten har iakttagit partilagens centrala bestämmelser om partifinansieringen och begränsningarna i fråga om den.

Granskningskriterierna definierades på basis av partilagen. Särskilt uppmärksamhet ägnades åt iakttagandet av de förutsatta maximibeloppen av emottagna bidrag och åt de innehållsliga begränsningarna.

Granskningsperioden var i fråga om alla granskningsobjekt 1.9.2010 (datum för partilagens ikraftträdande) – 31.8.2011. I granskningsperioden ingick inlämnandet av de granskade organisationernas bokslut och revisionsberättelse för år 2010 samt den från partilagens synpunkt väsentliga bokföringsnoteringarna under ett år.

Ifall ett parti ströks ur partiregistret under ifrågakarande period, hänförde sig granskingen endast till den period under vilken partiet fanns antecknat i partiregistret. Likaså hänförde sig granskingarna av partinära sammanslutningar till den period, under vilken tid ifrågakarande sammanslutning eller stiftelse eller sammanslutningens eller stiftelsens fond var anmäld som partinära sammanslutning.

Under den första granskningsronden var en målsättning också att göra sig bekant med bokförings- och bokslutmaterialet samt redovisningarna av partifinansieringen från redovisningsskyldiga av olika typ.

Granskingarna utfördes som granskingar på platsen, om vilka granskningsobjekten underrättades på förhand.

Frågor för gransking som beaktades vid inriktandet av granskingen var följande:

- det allmänna ordnandet av tillsynsobjektets bokföring och betalningsrörelse samt skötsel av finanserna samt emottagna bidrag
- specifikations sättet i bokföringen ur partilagens synvinkel (exempelvis bankkonton och kassatillgodohavanden, penninginsamlingar, kontoutdrag, gåvobrev)
- iakttagandet av partilagens begränsningar i fråga om bidrag för tiden 1.9. – 31.12.2010 och 1.1. – 31.8.2011
- täckningsgraden för de aktuella redovisningarna föråret (januari-augusti) 2011 på basis av bokföringen och gransking av redovisningarnas faktainnehåll
- uppföljningen av bidrag i annan form än pengar och beaktandet i redovisningsförfarandet
- jämförelse mellan av partiet och dess partinära sammanslutning eller någon annan organisation lämnade redovisningsuppgifter
- sakenligheten för revisionsberättelsens utlåtanden ur partilagens synvinkel och vid behov
- gransking av revisionens innehåll.

2.4 Begränsningar av tillsynen

Sett ur perspektivet för tolkning av resultaten av den tillsyn som utförts av Statens revisionsverk måste lyftas fram också de väsentligaste begränsningarna vad tillsynen angår.

Den mest betydelsefulla begränsningen av transparensen i partifinansieringen som helhet anknyter till de övervakade organisationernas ringa antal i förhållande till det totala antalet partiorganisationer. Objekt som ska

övervakas av revisionsverket är på basis av partilagen endast partier, i understödsbeslutet avsedda föreningar och partinära sammanslutningar. Övriga partiföreningar övervakas inte av revisionsverket. Sålunda står utanför tillsynen i praktiken största delen av partiföreningarna dvs. ca 5 000–6 000 föreningar. Att övervaka dem vore också i högsta grad en fråga om resurser.

3 Till Statens revisionsverket inlämnade redovisningar och åtgärderna i tillsynen över iakttagandet av redovisningsskyldigheten och begränsningarna i fråga om bidrag

3.1 Allmän beskrivning av granskningen

Statens revisionsverk har övervakat hur redovisningarna av och handlingarna angående partifinansieringen har inlämnats till det elektroniska parti- och valfinansierings-systemet. Revisionsverket har vid behov uppmanat tillsynsobjekten att komplettera eller rätta de lämnade uppgifterna samt att lämna in handlingar som saknats.

Revisionsverket har med stöd av 9 e § 2 momentet i partilagen (10/1969, ändrad 683/2010) gjort en granskning på platsen hos alla partier som fanns antecknade i partiregistret i början av år 2011, hos partidistriktet i Nyland inom de partier som mottagit statsunderstöd samt hos de av partierna anmälda partinära sammanslutningarna. Granskningen hos de partinära sammanslutningarna gjordes hos de partinära sammanslutningar som hade status av partinära sammanslutning under perioden 1.9.2010–31.8.2011. Vid granskningarna klarlades ur partilagens synvinkel och på basis av bokföringsmaterialet för åren 2010 och 2011 det allmänna ordnandet av tillsynsobjektets bokföring och betalningsrörelse samt skötsel av finanserna samt sättet för specificering i bokslutet av bidragsfinansiering och kostnader och iakttagandet av begränsningarna i fråga om bidrag under tiden 1.9.2010–31.8.2011.

Föremål för granskningen av partiernas och sammanslutningarnas finansiering var

17 partier, åtta distriktsorganisationer och sju av partierna anmälda partinära sammanslutningar. Inalles gjordes sålunda 32 granskningar på platsen. Tillsynsobjekten underrättades om granskningarna i juni 2011, tillsynsobjekten lämnade in det begärda förhandsmaterialet till revisionsverket i augusti 2011 och granskningarna på platsen utfördes i enlighet med granskningsplanen i september-november 2011. De granskade sammanslutningarna har presenterats i bilaga 1.

Utkasten till de för granskningsobjekten specifika responspromemoriorna över granskningarna sändes ut för kommentarer i slutet av november 2011. De preliminära observationerna vid granskningarna behandlades vid ett diskussions- och informationsmöte för granskningsobjekten den 2.12.2011, och de slutliga responspromemoriorna sändes till granskningsobjekten 21.12.2011. Till de delar det ansågs behövt begärdes kommentarer om responspromemoriorna till revisionsverket senast 16.1.2012. Den erhållna responsen har beaktats vid utarbetandet av denna granskningsberättelse.

Granskningen har utförts av ledande redovisningsrevisor OFR Klaus Krokfors, ledande redovisningsrevisor OFR Seppo Akselinmäki och ledande redovisningsrevisor Pontus London. Granskningen har letts av redovisningsrevisionschef OFR Jaakko Eskola.

3.2 Tillsynsobjektens bokförings- och bokslutsförfaranden

Revisionsverkets tillsynsuppgift har inte direkt att göra med den granskade sammanlutningens allmänna bokföringsarrangemang. Revisionsverket publicerar emellertid med stöd av lagen de till verket inlämnade boksluten i sitt register över redovisningarna. Vidare ingår i revisionsverkets tillsynsuppgift att övervaka uppgörandet och inlämnandet av de i partilagen nämna handlingarna. Angående bokföringsarrangemangen och bokslutsförfarandena kan framläggas en del observationer med karaktären av rekommendation.

I granskningens utgångsläge gick man in för att klargöra arrangemangen i partiernas bokföring uttryckligen ur synvinkeln för uppföljning av den externa finansieringen. I samma sammanhang klarlades, hur tillförlitligt man på basis av kontouppgifterna i bokföringen kan sluta sig till den externa finansieringens faktiska volym.

Vid granskningen observerades, att det inte är möjligt att få en tillförlitlig helhetsbild av partifinansieringen genom att klarlägga enbart inkomstfinansieringen och intäkterna enligt bokslutet. De granskade partierna och övriga sammanslutningarna har många slags bokföringstransaktioner som betraktats som genomgångsposter. Att klarlägga deras innehåll är emellertid av betydelse med tanke på bidrag som avses i partilagen. Bokföringslagen möjliggör olika slags noteringsförfaranden som minskar kontonas nettovolym, och som kan inverka på de slutsatser som dras av bokslutet och därigenom på jämförelserna av olika organisationer. Till denna del är det inte på basis av bokslutet möjligt att skapa sig en tillräcklig bild av den faktiska volymen för partiernas externa finansiering.

Enligt 2 kapitlet 4 § i bokföringslagen (1336/1997, ändrad 1304/2004) ska kontantbetalning utan dröjsmål noteras kronologiskt

i bokföringen för varje dag. Övriga noteringar i bokföringen får göras månadsvis eller för en motsvarande period inom fyra månader från utgången av kalendermånaden eller perioden. Vid revisionen observerades emellertid, att hos en del partier var bokföringen helt ogjord före bokslutet färdigställdes. Detta kan inte motiveras exempelvis med att partistöd erhålls endast av riksdagspartierna, emedan alla partier oberoende av inkomstfinansieringen bör ordna sin bokföring så som om bokföringen har föreskrivits generellt. Bokföringsskyldigheten gäller enligt 1 kapitlet 1 § 5 punkten alla föreningar.

De kontoplaner som användes av de granskade organisationerna var inte alltid aktuella på det sätt som förutsätts i 2 kapitlet 2 § i bokföringslagen. I kontoplanerna har funnits exempelvis tidigare avslutade bankkonton, vilket har lett till extra utredningsarbete både för revisorerna och för granskningsobjekten.

Vid granskningen observerades ett förfarande, med vilket inkomster och utgifter hade överförts till valåret. Förfarandet avviker från den allmänna på prestationsprincipen baserade bokföringen och förvanskar ur partifinansieringens synvinkel organisationens faktiska finansieringssituation i bokslutet. Detta kan också leda till motstridigheter med faktainnehållet i de aktuella redovisningar som har lämnats till revisionsverket, och en särskild betydelse får saken från bokförings-synpunkt vid årsskiftet. Ett motsvarande förfarande var också den mot bokföringslagen stridande frivilliga reservering, med vilken man beredde sig på valen.

Vid granskningen ägnades uppmärksamhet åt faktainnehållet i de kontoutdrag som lämnats av bankerna. När ett parti eller en annan organisation har fått flera prestationer på sitt bankkonto exempelvis som medlemsavgifter eller donationer, har penninginrätt-

ningen kunnat presentera prestationerna som sammanställningar i kontoutdragen. Ur partilagens synvinkel bör om sammanställningarna alltid presenteras en tillräcklig specifikation, så att man kan försäkra sig om att inte de enskilda prestationerna redan i sig överskrider tröskeln 1 500 euro i den aktuella redovisningen.

Vid granskningen observerades sådana avtalsarrangemang, på basis av vilka det var oklart om de utgör bidrag till partiet. Det kan rekommenderas att särskild uppmärksamhet ägnas åt att dokumentera transaktionernas innehåll. Sådana transaktioner var t.ex. lån samt med samarbetspartner eller bolag som innehas av partiet gjorda service- och hyresavtal och inbördes understöd. I en lånesituation, ifall partiet inte kan betala sin skuld, kan en avskrivning av skulden bli ett bidrag till partiet. En bristfällig uppföljning av faktureringen av tillgodohavanden kan för sin del leda till bidrag åt gäldenären, exempelvis en kandidat.

Innehållet i och omfattningen av de till revisionsverket inlämnade boksluten varierar. De till revisionsverket inlämnade bokslutshandlingarna är i lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999) avsedda offentliga handlingar, vilka också publiceras. Eftersom bokslutet enligt partilagen publiceras i det allmänna datanätet, borde i det inte inkluderas icke-offentliga uppgifter såsom personbeteckningar eller bankkontonummer. Å andra sidan borde de bokslut som inlämnas till det elektroniska registret för redovisning av partifinansieringen vara fullständiga, dvs. de borde innehålla alla numrerade sidor i bokslutet. Saken torde rättas till när boksluten för år 2011 görs upp, men det borde inte få leda till att bokslutens informationsvärde försvagas. I anslutning till inlämnandet av boksluten borde partiet lämna in kopior av de undertecknade bokslutshandlingarnas original.

Hur 9 a § 1 momentet i partilagen ger rum för tolkningar av de nya bokslutsskyldighe-

ternas tillämpning framgick vid granskningen så, att deras tillämpning fr.o.m. 1 januari 2011 har tolkats på två olika sätt. Ett av granskningsobjekten hade ansett att tidpunkten avsåg det bokslut som gjordes upp år 2011 för föregående år, medan en del åter ansåg att tidpunkten betydde den räkenskapsperiod som påbörjades vid ingången av januari.

Vid granskningen framkom sådana situationer, där tolkningsmånen vad de ekonomiska gränserna mellan ett parti eller en annan sammanslutning framgår också av bokföringen. Exempelvis gränsdragningen mellan partiet och dess riksdagsgrupp samt mellan riksdagsgruppen och riksdagen har gett rum för tolkningar. Detta har synts i praktiken bl.a. i att partiets och dess riksdagsgrupps skatteskuld inte har kunnat särskiljas från varandra, emedan partiet och dess riksdagsgrupp har haft ett gemensamt FO-nummer. Riksdagsgruppernas ställning har emellertid förändrats något under år 2010, när den 10.12.2010 givna lagen om stöd till riksdagsgrupper (1091/2010) trädde i kraft från början av år 2011. Också praxis i fråga om riksdagens och riksdagsgruppernas anslag har ändrats under granskningsperioden. Faktureringen mellan partierna och deras riksdagsgrupper ur synvinkeln för begränsningar i fråga om bidragen behandlas ytterligare på annan plats i denna granskningsberättelse.

Partisamfundets ekonomiska gränser ger också rum för tolkning när en distriktsorganisations bankkonto används också för en lokalförenings eller kvinnoförenings utgifter. Vid granskningen observerades också ett fall, där kommunens understöd till fullmäktigegruppen betalades till partiets bankkonto, emedan partiet inte hade en fungerande lokalförening i kommunen. Likaså observerades en situation, där en stiftelses utländska betalningar hade betalats via partiets bankkonto. I detta fall hade stiftelsen erlagt betalningen till partiet, som har redovisat summan vidare.

3.3 Tillsynsobjektens revisionsberättelser

Bestämmelserna i partilagens 9 c § om ordnandet av revision trädde i kraft 1.1.2011. Ifrågavarande bestämmelse tillämpas på revision av ett parti som får statsunderstöd och i understödsbeslutet avsedd förening samt partinära sammanslutning. Bestämmelsen tillämpas inte på de partier som inte får statsunderstöd.

Partilagens 9 c § yppade sig i granskningen så, att tillämpningen av lagrummets revisionsförpliktelser fr.o.m. den 1 januari 2011 har tolkats på två olika sätt. En del av partisamfundens revisioner för år 2010 hade på denna grund ännu uppgjorts av s.k. lekmanrevisor. När bokslutet för år 2011 revideras torde situationen läggas till rätta. Också innehållet i uttalandena i revisionsberättelserna varierade. En del partisamfundens revisorer har dessutom gett separata utlåtanden eller meddelanden.

I ett fall observerades vid granskningar, att

partiets revisor hade gett en revisionsberättelse i standardform trots att bokslutet innehöll talrika felaktigheter. I fråga om ett annat parti hade i stället för en revisionsberättelse getts en sådan berättelse över en granskning av allmän karaktär som revisionsstandarderna möjliggör, emedan någon revisor inte hade valts.

Med stöd av en ändring av revisionslagen är inte alla föreningar skyldiga att välja revisor, utan en del av de föreningar på vilka 9 c § i partilagen inte tillämpas kan välja en i 38 a § i föreningslagen (503/1989, ändrad 678/2010) avsedd verksamhetsgranskare, som gör upp en verksamhetsgranskningsberättelse. I partilagen har inte beaktats val av verksamhetsgranskare och verksamhetsgranskningsberättelse utan endast revisionsberättelser. Statens revisionsverk publicerar emellertid också verksamhetsgranskningsberättelserna.

3.4 Inlämnandet av tillsynsobjektens bokslutsuppgifter

Alla i partilagen avsedda bokslutsuppgifter som gäller år 2010 har lämnats in till det av Statens revisionsverk upprätthållna elektroniska registret för redovisning av partifinansieringen. Revisionsverket sände till en del av dem som var skyldiga att inlämna sitt bokslut en uppmaning att lämna in uppgifter som saknades. Uppmaningen sändes 19.9.2011. Alla bokslut och revisionsberättelser hade inlämnats till revisionsverket senast 18.1.2012.

En del av uppgifterna har inlämnats till systemet först under granskningens gång,

och i några fall har uppgifterna inte kunnat lämnas elektroniskt, emedan partiet inte har utsett en huvudanvändare för systemet.

Alla bokslutsuppgifter som avses i partilagen har erhöles inte mödolöst i elektronisk form och så att de motsvarade handlingen i original, utan uppgifter måste undantagsvis kopieras genom skanning i systemet också hos revisionsverket. Det kan konstateras, att andra än de i lagen förutsatta handlingarna inte publiceras i det elektroniska registret för redovisning av partifinansieringen.

3.5 Aktuella redovisningar och komplettering av dem

Enligt 8 c § i partilagen ska en redovisning av det bidragsbelopp som ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning har fått och uppgift om givarens namn lämnas till Statens revisionsverk. Redovisningen ska lämnas, om värdet av ett enskilt bidrag eller värdet av flera prestationer som en och samma givare har gett i bidrag är minst 1 500 euro per kalenderår. Redovisningen ska kompletteras när värdet av ett bidrag från en och samma givare som har getts i form av nya prestationer efter det att redovisningen lämnats eller kompletterats överstiger 1 500 euro. Om bidrag från en och samma givare ska således vid behov lämnas flera redovisningar.

Till registret för redovisning av partifinansieringen redovisades under år 2011 med aktuella redovisningar bidragsprestationer till ett totalt belopp av 2 339 478,39 euro i fråga om samtliga partier och partinära sammanslutningar.

Vid granskningen observerades, att största delen av de bidragsprestationer som tillsynsobjekten fått har redovisats som aktuella redovisningar till det av revisionsverket upprätthållna elektroniska registret för redovisningar. Vid granskningen framkom emellertid sådana i partilagen avsedda bidragsprestationer, som inte hade redovisats till systemet. En del av de försummade redovisningarna har berott på oaktsamhet och en del på förfarandena vid årsskiftet. Redovisningarna ombads bli kompletterade under granskningarnas gång och kompletteringarna gjordes.

Vid granskningen klarlades också det, hur partierna har sört för inlämnandet av partiföreningarnas aktuella redovisningar. På basis av granskningen kan rekommenderas,

att partierna mer systematiskt än för närvarande bör informera sina lokalföreningar om skyldigheterna i 8 c § i partilagen.

En del av de typer av prestationer som inte har redovisats är prestationer som ger rum för tolkning, och som inte i lagen särskilt har uppräknats som undantag från redovisnings-skyldigheten. Tillsynsobjekten ansåg sådana prestationer eller i övrigt förmåner med penningvärde vanligtvis vara genomgångspos-ter eller avtalsbaserade transaktioner.

I de aktuella redovisningarna hade inte alltid tagits med erhållna reklamkostnader, för utbildning och därtill anknutet läromaterial erhållet bidrag, från den sedvanliga prisnivån avvikande hyror, erhållen delbetalning av lön, resebidrag och båtseminarie- och andra dylika prestationer i fråga om resor, arvoden för tidningsartiklar samt förtroende-personavgifter dvs. så kallad partiskatt. Ur tillsynens synvinkel har man att tolka det, till vilken del prestationerna eller förmånerna med penningvärde är bidrag och till vilken del tillåten sedvanlig verksamhet. Det väsentliga är emellertid, att partilagen syftar till transparens i finansieringen, vilket förverkligas med de aktuella redovisningarna. Om en organisation som avses i partilagen är involverad i olika finansierings- och avtalsarrangemang, borde den också själv be-grunda, huruvida det är fråga om bidrag som avses i partilagen. Redovisningarna ombads bli kompletterade också till denna del under granskningarnas gång.

Under granskningens gång har partierna och övriga sammanslutningar lämnat ett stort antal nya aktuella redovisningar. En del av dem är också synnerligen betydande till sitt belopp. I de aktuella redovisningarna har

också gjorts rättelser, i vilka man har ändrat givarens namn till att svara mot bankens kontoutdrag och bokföringen. Partierna har dessutom under granskningens gång anmält nya partinära sammanslutningar.

Tillsynsobjekten har under granskningens gång uppmanats att följa med de erhållna bidragen kumulativt så att redovisnings- och maximigränsen iakttas. I synnerhet gäller detta förtroendepersonavgifterna, vilka som enskilda prestationer underskrider redovisningsgränsen, och som de kommunala arbetsgivarna och även riksdagen har redovisat åt partisamfunden på förtroendepersonernas vägnar flera gånger per år. Då kan redovisningsgränsen överskridas mot slutet av året. Det är också skäl att konstatera, att ifall förtroendepersonavgifterna inte redovisas i de aktuella redovisningarna till systemet för partifinansieringen, ställs hela inkomstöverföringsförfarandet utanför transparensen. Enligt revisionsverkets tolkning är förtroendepersonavgifterna i partilagen avsett bidrag till partiet eller partiföreningen från en enskild person. Ifall under ett kalenderår förtroendepersonavgiften överstiger 1 500 euro från en och samma bidragsgivare, bör en aktuell redovisning lämnas. För att minska på det administrativa arbetet kan den aktuella redovisningen emellertid lämnas senast i december månad under kalenderåret.

Det kan konstateras, att enligt information som erhållits från skattemyndigheterna anmäldes förtroendepersonavgifter år 2010 totalt 5 670 500 euro.

På basis av granskningen kan konstateras, att det har förekommit lite av andra bidrag än sådana som getts i direkt penningform. Vid granskningen framkom emellertid en valtidning som betalats av ett partis understödjare, och vars annonsintäkter och räkningar har skötts av en partiaktiv. Om tidningen har inte gjorts en aktuell redovisning, men enligt den uppfattning som fåtts vid granskningen har partiet obestriddligen fått ett bidrag med penningvärde genom sitt språkrör. Den eventuella nyttan eller bidragets betydelse exempelvis för framgången i valet är emellertid omöjlig att bedöma, och detta är inte det perspektiv på bidrag som avses i partilagen.

De aktuella redovisningar som har lämnats och kompletterats under granskningens gång har publicerats i registret för redovisningar på de av revisionsverket upprättade webbssidorna. Av publiceringen av den aktuella redovisningen kan man se, om redovisningarna har lämnats eller kompletterats efter den bestämda tid som avses i partilagen.

3.6 Iakttagandet av begränsningarna i fråga om bidrag

I 8 b § i partilagen föreskrivs om begränsningar i fråga om mottagande av bidrag. Begränsningarna i fråga om bidrag var också föremål för granskningen.

Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får inte ta emot bidrag från givare som inte kan klarläggas. Detta gäller dock inte bidrag som erhållits genom sedvanligt insamlingsarbete.

Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får inte från en och samma givare ta emot bidrag till ett värde som överstiger 30 000 euro per kalenderår. Detta gäller dock inte bidrag till partiet eller en partiförening från en partinära sammanslutning och inte heller bidrag som getts genom testamente.

Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får ta emot utländska bidrag bara från enskilda personer och från sådana internationella sammanslutningar och stiftelser som företräder partiets ideologiska hållning.

Ett parti, en partiförening och en partinära sammanslutning får inte ta emot bidrag från staten, kommuner, samkommuner, statliga eller kommunala affärsverk, offentligrättsliga föreningar, inrättningar eller stiftelser eller från bolag som staten eller en kommun har bestämmande inflytande i på det sätt som avses i 1 kap. 5 § i bokföringslagen (1336/1997). Detta gäller dock inte användning av lokaler och sedvanlig gästfrihet.

Ett parti och en partiförening ska se till att det av sådan avgiftsbelagd reklam som ingår i valkampanjen eller är avsedd att stödja den framgår vem som betalar reklamen. Namnet på en enskild person får dock inte uppges utan dennes uttryckliga samtycke, om värdet

av den reklam som personen betalat för är mindre än 1 500 euro.

Som kontotransaktioner förefaller de prestationer som kommuner och samkommuner samt riksdagen betalar till partisammanslutningarna att vara i partilagens 8 b § avsedda förbjudna bidrag från offentligrättsliga samfund. I praktiken är det vid dessa transaktioner innehållsligt fråga om redovisning av förtroendepersonavgifter. Granskningsobjekten hade vid tidpunkten för granskningen inte avtal eller andra skriftliga dokument, på basis av vilka förtroendepersonernas arbetsgivare redovisar åt partiet en del av förtroendepersonernas arvoden på arvodestagarens vägnar.

Vid granskningen observerades också av offentliga samfund betalda lokalersättningar samt av universiteten betalda praktikbidrag och reseersättningar. Lagstiftarens avsikt torde inte ha varit att förhindra partiorganisationerna från att avlöna praktikanter för sedvanlig organisationsverksamhet, men formellt sett bör lönebidrag från ett universitet som fungerar som offentligrättsligt samfund betraktas som bidrag som förbjuds av partilagen, om inte annat föreskrivs. Särskilt problematisk kan situationen bli, om samhällseliga bidrag används uttryckligen för avlöning av personal för valkampanjarbete.

I 94 § i vallagen (714/1998) har föreskrivits bl.a. att valkrets nämnden omedelbart ska tillkännage valresultatet samt resultatet och de valdas jämförelsetal och röstetal i de i valkretsen mest spridda tidningar vilka företräder de partier från vilka kandidater valts. Enligt 188 § i samma lag svarar justitieministeriet för valkrets nämndernas kostnader. Vid granskningen konstaterades att ett parti

fått annonsavgifter från valkrets nämnderna. Med undantag för en hade alla valkrets nämnder samtyckt till att betalas de av partiet fakturerade annonserna, vilka publicerades i en av partiet självt utgiven tidning. Emedan prestationerna baserar sig på lag, bör de inte betraktas som bidrag till partiet och de behöver inte redovisas som aktuella redovisningar till partifinansieringssystemet. De övriga partierna hade inte motsvarande prestationer i sina bokföringar, emedan partitidningarna har utgetts av någon annan sammanslutning.

Vid granskningen observerades, att partierna hade fakturerat sina riksdagsgrupper för måltider, inkvartering, möteslokaler och partimötesutgifter. I praktiken är det fråga om kostnadsersättningar, vilkas sakenlighet inte omfattas av denna granskning. Sakenligheten för prestationernas innehåll övervakas av riksdagen. Det må också konstateras, att riksdagsgruppernas ställning och förfaringsätt har ändrats i någon mån i början av år 2011, men ifall riksdagsgrupperna alltjämt är en del av riksdagen, kan det vara fråga om bidrag som förbjuds i partilagen.

Enligt 8 b § i partilagen får utländska bidrag tas emot bara från enskilda personer och från sådana internationella sammanslutningar och stiftelser som företräder partiets ideologiska hållning. Vid granskningen observerades emellertid ett stort antal prestationer som är vanskliga med tanke på ordalydelsen i lagen. Betalningar hade kommit från Europaparlamentet, Nordiska rådet, genom förmedling av en isländsk bank samt som tidningsprenumerationsavgifter från ett utländskt företag. Formellt sett kan dessa betraktas som förbjudna bidrag.

Vid granskningen observerades inte testamenten eller gåvobrev eller prestationer eller medel utanför bokföringen.

Vid granskningen framkom, att vid en

sammankomst för ett parti hade åt partiets ordförande överlämnats ett kuvert som innehöll pengar. Partiet lyckades inte klarlägga vem som gett brevet. Enligt 8 b § i partilagen får bidrag inte tas emot från oidentifierade, men lagen tar inte ställning till hur man ska förfara med sådana bidrag. För att lagens syfte ska förverkligas, uppmanades partiet att överlämna pengarna antingen till polisen eller regionförvaltningsverket.

Vid granskningen framkom prestationer vilka översteg 30 000 euro från sådana sammanslutningar, vilka inte är av partiet anmälda partinära sammanslutningar. Under granskningens gång har emellertid anmälts flera nya partinära sammanslutningar. En prestation hade kvitterats utan bankkontotransaktioner genom balansräkningen. En betydande prestation hade av misstag betalats genom fel organisation. Bidrag hade också behandlats som genomgångsposter, vilka partiet av den anledningen ansåg att inte behövde redovisas till registret för redovisning av partifinansiering.

Mottagandet av bidrag som avses i partilagen och verkställandet av redovisningsförfarandet i fråga om aktuella redovisningar kan betraktas tillsammans som ett fyrdelat fält, där bidraget kategoriseras som tillåtet eller förbjudet samt å andra sidan som redovisat eller icke redovisat. Ur transparensens synvinkel berättigar inte det, att ett erhållet bidrag på någon grund är förbjudet, inte till att låta bli att redovisa bidrag som överskrider gränsen för redovisning till det elektroniska systemet för partifinansiering.

I en idealsituation är alla erhållna bidrag tillåtna enligt lagen, och av alla bidrag som överskridit gränsen för redovisning har lämnats en aktuell redovisning. På basis av granskningen kan konstateras, att partierna och de övriga sammanslutningarna har lämnat aktuella redovisningar av donationer,

prestationer från partinära sammanslutningar och olika deltagaravgifter. Under granskningens gång har redovisningarna kompletterats. Som ett nytt slags fall lämnades till partifinansieringssystemet en redovisning av hyresintäkt som översteg marknadspriset.

Så som ovan har konstaterats, har enligt iakttagelserna vid granskningen de redovisningsskyldiga haft rikligt med erhållna bidrag eller prestationer av bidragskaraktär, av vilka på olika grunder inte har lämnats aktuella redovisningar. Sådana är åtminstone erhållet hyres- och lönebidrag, båtseminarie- och andra dylika prestationer i fråga om resor, reklambetalningar, utbildnings- och materialbidrag samt arvoden för tidningsartiklar. Under granskningens gång har de redovisningsskyldiga lämnat nya eller korrigerade aktuella redovisningar, med vilka situationen delvis har lagts till rätta.

De redovisningsskyldiga har också på begäran av resebyråer och rederier inhämtat tilläggsutredningar, såsom deltagarförteckningar angående hur deras prestationer uppkommit, så att man kan säkerställa att inte gränsen 1 500 euro för redovisning överskridits redan för exempelvis en enskild seminariedeltagare. Typiskt rum för tolkning innebär exempelvis gränsdragningen i fråga om sedvanlig organisationsverksamhet.

Egentliga förbjudna prestationer vore exempelvis bidragsprestationer som överstiger 30 000 euro från en och samma givare, Ur transparensens synvinkel är det motiverat, att också dessa bidrag, ifall sådana förekom-

mer, redovisas i de aktuella redovisningarna till det elektroniska registret för redovisningar, även om sådana inte observerades vid granskningen.

Vid granskningen observerades också sådana prestationer, vilka enligt partilagen är förbjudna, och av vilka inte har lämnats aktuell redovisning. Som typer av fall var dessa typer av prestationer ett penningkuvert från en oidentifierad givare, praktikanstöd från ett offentligt samfund samt rese- m.fl. kostnadsersättningar från utlandet och riksdagsgruppen. Sådana är också utländska tidningsprenumerationsavgifter och arvoden för tidningsartiklar överstigande 30 000 euro, ifall de vardera tolkas som en prestation från företaget och inte som till sitt ursprung flera prestationer från enskilda skribenter eller prenumeranter. Riksdagsgruppernas ställning är oklar, men om riksdagsgrupperna betraktas som en del av riksdagen eller riksdagssamfundet, är det utan författningsändringar motiverat att betrakta de av riksdagsgrupperna betalda ersättningarna till partierna som förbjudet bidrag som avses i 8 b § i partilagen. Det bör också beaktas, att granskningsperioden var 1.9.2010–31.8.2011, och att skyldigheten att lämna aktuella redovisningar till det elektroniska partifinansieringssystemet trädde i kraft från början av år 2011. Sålunda hade de på föregående 2010 års sida emottagna prestationerna överstigande 1 500 euro inte ens kunnat redovisas till systemet.

4 Slutledningar och rekommendationer

Partiernas, de i understödsbeslutet avsedda föreningarnas samt de partinära sammanslutningarnas bokslutshandlingar för år 2010 har lämnats till det elektroniska systemet för redovisning av partifinansieringen. Enligt 9 d § i partilagen ska partiet lämna in bokslutshandlingarna inom tre månader från det att bokslutet har fastställts. Systemets huvudansvärdas roll och ett aktuellt inlämnande av uppgifterna än för närvarande är viktiga sett ur synvinkeln för den transparens som avses med systemet.

Som regel hade de granskade sammanslutningarnas bokföring skötts adekvat så, att tillsynen över bestämmelserna i partilagen kunde verkställas på basis av bokföringen. Alltjämt understryks emellertid, att alla bokföringsskyldiga bör hålla sin bokföring a jour så som avses i 2 kapitlet 4 § i bokföringslagen (1336/1997, ändrad 1304/2004). Vidare rekommenderas att en del granskade organisationer ägnar uppmärksamhet åt att kontoplanerna är a jour.

Som en eventuell kommande precisering av bestämmelserna vore det möjligt, att förutom andra bokslutshandlingar också skulle förutsättas att till revisionsverket lämnas in sammanslutningens eventuella verksamhetsberättelse eller i stället för bokslutet en sådan balansbok som avses i 3 kapitlet 8 § i bokföringslagen och som också innehåller en eventuell verksamhetsberättelse.

Behörighetsgränserna vad avser riksdagsgrupperna och andra sidan distriktsorganisationerna och lokalföreningarna samt kvinno- och andra särskilda organisationer borde göras entydiga. I praktiken skulle detta innebära exempelvis att man avstår från organisationernas gemensamma bank-

konton, att icke registrerade föreningar som är tänkta att vara varaktiga registreras och att riksdagsgruppernas ställning förtydligas ytterligare. Det är skäl att ägna uppmärksamhet åt dokumenteringen av ekonomiska åtgärder. Vid granskningen går man in för att klarlägga de erhållna prestationernas faktiska innehåll på grundval av tillgänglig dokumentation. Ifall dokumentation av prestationens innehåll saknas, kan den erhållna prestationen tolkas som ett bidrag som bör redovisas.

Ur partilagens synvinkel räknas som bidrag prestationer som erhållits i form av pengar, varor och tjänster eller på annat sätt. De prestationer vilka inte räknas som bidrag har fastställts i 8 § och 8 a § i partilagen. Begreppet bidrag är således synnerligen täckande ur partilagens synvinkel. Partierna och partiföreningarna borde framöver fortlöpande hålla ett öga på de erhållna prestationerna utgående från det bidragsbegrepp som har definierats i partilagen.

Registret för redovisning av partifinansiering syftar till att främja transparensen, och arten för en erhållen prestation kan klarläggas i redovisningarna med tilläggsupplysningar.

I fråga om granskningsobjekten kan konstateras, att de aktuella redovisningarna efter kompletteringarna till väsentliga delar är riktiga och ger till väsentliga delar riktiga uppgifter om de bidrag som de granskade sammanslutningarna har emottagit.

Enligt revisionsverkets uppfattning bör partierna och partiföreningarna redovisa de under år 2011 insamlade förtroendepersonavgifterna till registret för redovisning av partifinansieringen ifall kriterierna för

aktuell redovisning blir uppfyllda. Likaså bör partierna och partiföreningarna enligt revisionsverkets förmenande i fortsättningen följa med insamlandet av förtroendepersonavgifter och göra redovisningar av dem till registret för redovisning minst en gång per kalenderår. Dessutom bör partierna sörja för att partiföreningarna också vid behov lämnar aktuella redovisningar till Statens revisionsverk.

Vid granskningen observerades inte väsentliga direkta bidragsprestationer i strid med begränsningarna i fråga om bidrag i 8 b § i partilagen. Poster som ger rum för tolkning observerades vid granskningen i ringa antal.

Allmänt taget ger partilagen med dess ändringar förutsättningar för att öppenhet i partiernas, partiföreningarnas och de partinära sammanslutningarnas finansiering

förverkligas. Vidare möjliggör partilagen en faktisk tillsyn över de sammanslutningar och stiftelser som partilagen föreskriver att ska övervakas av revisionsverket. Det bör emellertid alltfört märkas, att de sammanslutningar som revisionsverket ska övervaka med stöd av partilagen utgör endast en liten särskild grupp bland alla partiföreningar. Partiets interna prestationer är inte bidrag.

Partilagens bestämmelser om bidrag innehåller punkter vilka ger rum för tolkning. Revisionsverket framför i sin rapportering kontinuerligt i granskningsverksamheten framkomna praktiska tolkningssituationer med tanke på möjliga behov av framtida författningsändringar vilka klargör tolkningarna.

Förteckning över granskningsobjekten

PARTIER

Självständighetspartiet r.p.
 Samlingspartiet r.p.
 Kommunistiska Arbetarpartiet (r.p.)
 Köyhien Asialla r.p.
 Förändring 2011 r.p.
 Sannfinländarna r.p.
 Piraattipuolue r.p.
 Centern i Finland r.p.
 Kristdemokraterna i Finland (KD) r.p.
 Finlands Kommunistiska Parti (r.p.)
 Suomen Senioripuolue (r.p.)
 Finlands Socialdemokratiska Parti r.p.
 Finlands Arbetarparti FAP r.p.
 Svenska folkpartiet i Finland r.p.
 Vapauspuolue (VP) – Suomen tulevaisuus r.p.
 Vänsterförbundet r.p.
 Gröna förbundet r.p.

DISTRIKTSORGANISATIONER

Centerns Nylands distrikt rf
 Sannfinländarnas Nylands distrikt rf
 Kristdemokraterna i Finland (KD) Nylands distrikt rf
 Svenska folkpartiet i Nyland rf
 Samlingspartiet i Nyland rf
 Nylands Socialdemokrater rf
 Nylands Gröna rf
 Vänsterförbundets distriktsorganisation i Nyland rf,

PARTINÄRA SAMMANSLUTNINGAR

Fonden för intressebevakning av det svenska i Finland
 Kansallisen Kokoomuspuolueen Säätiö
 Kansallissäätiö
 Lillträskin Kurssikeskussäätiö
 Snellman-säätiö
 Tikkurila Säätiö
 Työväenlehdistön Kannatusyhdistys ry

STATENS REVISIONSVERK

Anttigatan 1, PB 1119, FI-00101 Helsingfors

Telefon +358 9 4321 (växel), Telefax +358 9 432 5820, www.vtv.fi

ISSN 1796-9549 (häft.)